

Rapport

Voortoets Wet natuurbescherming
bestemmingsplan buitengebied Woudrichem 2018

Gemeente Woudrichem

RAPPORT

Voortoets Wet natuurbescherming
bestemmingsplan buitengebied Woudrichem 2018

Gemeente Woudrichem

Projectnummer : 143-014

Profitmanagernummer : P182554.002

Opdrachtgever : Gemeente Woudrichem

Opsteller : drs H.P.T. Ullenbroeck

Status : Definitief

Datum : 18 december 2018

Pouderoyen Compagnons vormgeving van stad en land is een handelsnaam van Pouderoyen BV

St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ NIJMEGEN
tel: 024-3224579
fax: 024-3241240
e-mail: info@pouderoyen.nl
www.pouderoyen.nl

IBAN NL29 RABO 0154 8198 75
KVK 14 06 66 14
BTW NL 8104.81.996 B01

INHOUD

BLZ

1. INLEIDING.....	1
1.1. Aanleiding voor deze voortoets	1
1.2. Herziening van het bestemmingsplan buitengebied Woudrichem 2018	2
2. VOORTOETS	5
2.1. Wettelijk kader voortoets	5
2.2. Natura2000-gebieden en mogelijke effecten.....	6
2.3. Natura2000-gebied Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem	7
2.4. Conclusie	13
3. ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN VEEHOUDERIJEN BINNEN STIKSTOFPLAFOND	17
3.1. Inleiding	17
3.2. Veehouderijen en Natura2000 gebieden.....	17
3.3. Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen in Woudrichem	20

BIJLAGEN

Bijlage 1	Natura2000-gebieden en voor stikstof gevoelige habitats
Bijlage 2	Indicatie emissie ruimte NH_3 bij PAS-drempelwaarde 0,05 mol/ha/jr.
Bijlage 3	Mogelijkheden uitbreiding binnen emissieplafond per veehouderij

1. INLEIDING

1.1. Aanleiding voor deze voortoets

De aanleiding van deze rapportage, een zogenaamde voortoets, is de herziening van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Woudrichem. Er is sprake van zowel een herziening van de regels, als van een herziening van (percelen op) de verbeelding.

In de nabijheid van het plangebied zijn enkele Natura 2000-gebieden gelegen. Dergelijke natuurgebieden worden wettelijk beschermd via o.a. de Wet natuurbescherming, die op 1 januari 2017 van kracht is geworden. Voor deze gebieden zijn zonder vergunning geen ontwikkelingen toegestaan die de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van deze gebieden direct of indirect aantasten. Ook activiteiten buiten een Natura 2000-gebied kunnen de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar brengen. Dit wordt externe werking genoemd.

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden. Het moet de biodiversiteit bevorderen door geïsoleerd liggende gebieden met elkaar te verbinden zodat planten en dieren tussen gebieden kunnen migreren. De Natura 2000-gebieden zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen. Voor de meest bedreigde soorten en habitattypen is bepaald welke gebieden minimaal noodzakelijk zijn voor hun voortbestaan. Per soort of habitat zijn behoud- of verbeterdoelen vastgesteld, de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen

In dit rapport is nader ingegaan op de vraag of de planologische ontwikkelingen die met de herziening van het bestemmingsplan buitengebied Woudrichem 2018 (hierna “het bestemmingsplan”) mogelijk worden gemaakt, kunnen leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura2000-gebieden. Of kunnen deze effecten bij voorbaat redelijkerwijs uitgesloten worden?

Deze toets is een zogenaamde voortoets. Een dergelijke toets is niet wettelijk verplicht maar is van belang om te onderzoeken of er sprake is van een plicht tot het opstellen van een Passende Beoordeling. Ook kunnen de resultaten van de voortoets aanleiding zijn voor het aanpassen van een initiatief (project) of een plan, zoals de herziening van het bestemmingsplan buitengebied Woudrichem 2018. Om zo met voldoende zekerheid te kunnen uitsluiten dat er geen negatieve effecten voor de Natura2000-gebieden zullen optreden t.g.v. de planologische mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Dan zijn er geen verdere vervolgstappen nodig.

Uitgangspunt voor de herziening van het bestemmingsplan buitengebied is dat geen ontwikkelingen worden toegestaan die significante gevolgen kunnen hebben op Natura2000-gebieden. Als er bij het gebruik maken van de planologische mogelijkheden uit het bestemmingsplan sprake kan zijn van mogelijke significante negatieve gevolgen, dan zal het bestemmingsplan aangepast moeten worden om deze effecten met voldoende zekerheid uit te sluiten.

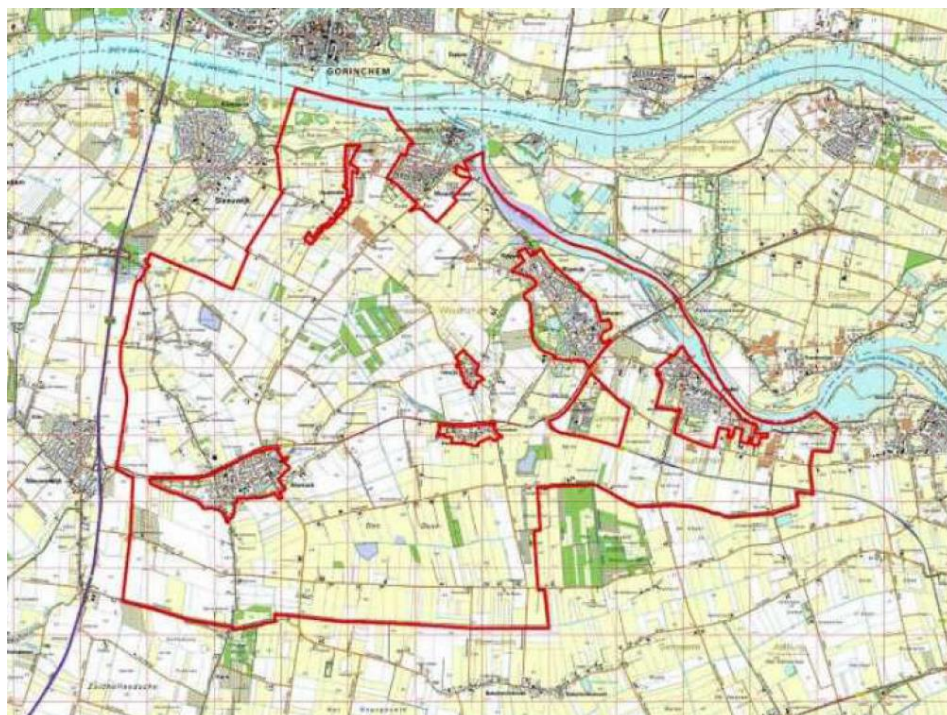
1.2. Herziening van het bestemmingsplan buitengebied Woudrichem 2018

Sinds de inwerkingtreding van het 'Bestemmingsplan Buitengebied Woudrichem' op 21 juni 2011 is dit geldende bestemmingsplan veelvuldig toegepast. Bij de toepassing van het beleid en de regeling zijn enkele verbeterpunten aan het licht gekomen. Daarnaast zijn op enkele (ondergeschikte) punten de inzichten gewijzigd. Met een partiële herziening van het bestemmingsplan buitengebied worden de geconstateerde verbeterpunten en gewijzigde inzichten doorgevoerd.

Bovendien worden diverse correcties en herzieningen op locatieniveau doorgevoerd. Onder meer aan de hand van vastgestelde wijzigingsplannen en verleende omgevingsvergunningen. Met het nieuwe bestemmingsplan worden rechtstreeks alleen ondergeschikte planologische zaken geregeld en is het plan niet gericht op het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen.

Verder wordt ook op onderdelen het gewijzigde beleid in de geldende versie van de Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant in deze herziening meegenomen, waaronder de instructieregels m.b.t. het thema zorgvuldige veehouderij.

Het plangebied betreft in beginsel het gehele buitengebied van de gemeente Woudrichem, zoals begrensd in het geldende bestemmingsplan 'Bestemmingsplan Buitengebied Woudrichem'. Er zijn echter wel een aantal grenscorrecties uitgevoerd. Daarnaast maken enkele specifieke locaties geen onderdeel meer uit van het plangebied. Dit betreft locaties waar na de vaststelling van het bestemmingsplan 'Buitengebied Woudrichem' in 2011 een nieuwe, specifieke regeling is opgenomen of in voorbereiding is. Zie voor een beschrijving van die locaties en de grenscorrecties de toelichting bij het bestemmingsplan buitengebied 2018.

Figuur 1 Plangebied vigerend bestemmingsplan buitengebied Woudrichem

Met het nieuwe bestemmingsplan 'Buitengebied Woudrichem herziening 2018' worden alleen ondergeschikte planologische zaken rechtstreeks geregeld. Daarbij wordt gedacht aan het verbeteren van planologische omissies, de doorvertaling van de verkoop van snippergroen in het bestemmingsplan en kleine planologische ontwikkelingen die voldoen aan het geldend beleid. Grotere ontwikkelingen zijn niet meegenomen in deze herziening. Rechtstreeks (via bouw- en gebruiksregels) en via flexibiliteitsbepalingen worden nieuwe, vastgestelde, gemeentelijke, regionale en provinciale beleidsuitgangspunten verwerkt. Het plan is niet gericht op het mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen.

2. VOORTOETS

In dit hoofdstuk is nader ingegaan op de vraag of de planologische ontwikkelingen die met de herziening van het bestemmingsplan buitengebied mogelijk worden gemaakt, kunnen leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura2000-gebieden. Of kunnen deze effecten bij voorbaat redelijkerwijs uitgesloten worden?

2.1. Wettelijk kader voortoets

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet.

Bij de besluitvorming rond plannen en projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden is het beschermingskader van toepassing dat de Wet natuurbescherming aan deze gebieden geeft. Artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming bevat de procedures die moeten worden gevolgd bij besluitvorming over deze plannen en projecten. De vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad vindt plaats volgens de plantoetsing aan artikel 2.7 Wnb:

Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.

Daartoe maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een Voortoets/Passende Beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied. Een besluit wordt alleen genomen indien het bestuursorgaan zich op grond van de Voortoets/Passende Beoordeling ervan heeft verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast.

Voor de plantoetsing art. 2.8 is dus een Voortoets/Passende Beoordeling nodig. In de Voortoets/Passende Beoordeling wordt in kaart gebracht wat de effecten (kunnen) zijn van het bestemmingsplan op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen eventueel genomen kunnen worden om deze natuurlijke kenmerken niet aan te tasten (ook wel significant negatieve gevolgen genoemd).

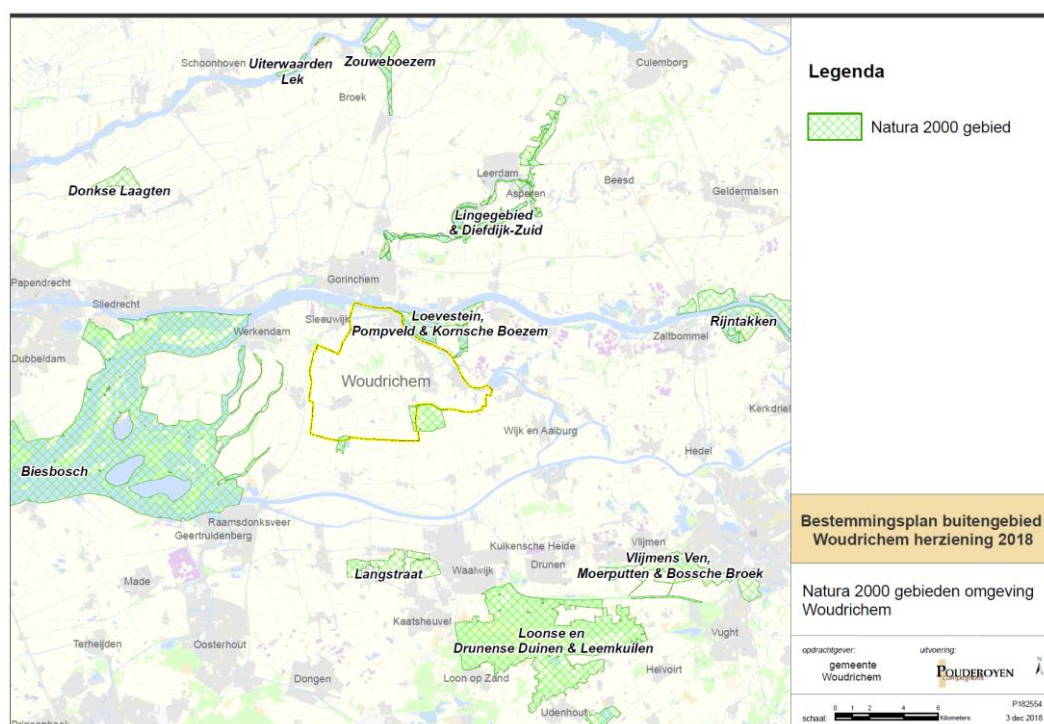
Zekerheid bestaat wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is over de afwezigheid van schadelijke gevolgen. Als schadelijke gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, kan het plan worden vastgesteld c.q. de vergunning alsnog worden verleend aan de hand van de 'ADC- criteria'.

De criteria geven aan dat bij mogelijke significante negatieve gevolgen alleen vergunning verleend kan worden wanneer aan alle volgende criteria wordt voldaan: A) het ontbreken van alternatieve oplossingen; D) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; C) met het voorschrift verbonden aan de vergunning dat de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

2.2. Natura2000-gebieden en mogelijke effecten

Inleiding

In de directe nabijheid van het plangebied bevindt zich het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem. Beoordeeld zal moeten worden of de voorgestelde wijzingen significante effecten kunnen hebben op deze gebieden ('passende beoordeling'). Significante effecten op deze drie deelgebieden dienen te worden uitgesloten. Ook effecten op verder gelegen Natura2000 gebieden, zoals de Langstraat, de Biesbosch en Lingegebied & Diefdijk dienen uitgesloten te worden. In onderstaande kaart zijn de Natura2000-gebieden, gelegen binnen een straal van 15 kilometer rondom het plangebied weergegeven.

Figuur 2 Natura2000-gebieden rondom het plangebied

Omdat het Natura2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem zich op korte afstand van het plangebied bevindt, is in deze voorttoets nader ingaan op de waarden en gevoeligheden van dat gebied. Mogelijk effecten zijn bv verstoring, verdroging en vermessing (door een toename van de stikstofbelasting).

Voor de andere gebieden kunnen effecten als verstoring, verdroging en e.d. met zekerheid worden uitgesloten, vanwege de afstand. Uitzondering hierop zijn mogelijke effecten vanwege een toename van de stikstofbelasting

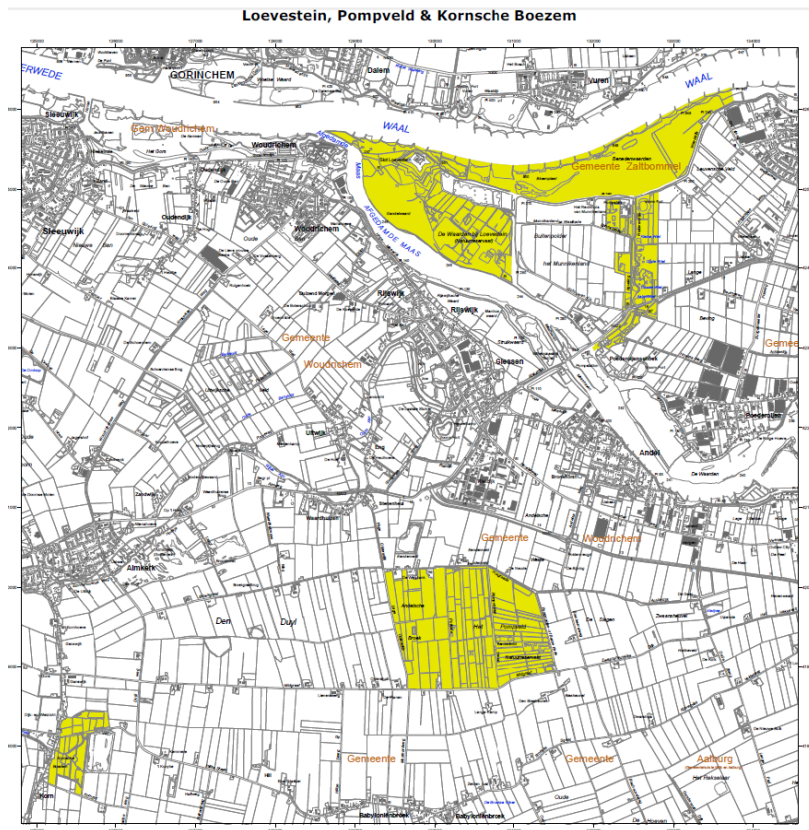
2.3. Natura2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem

Het Natura2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem bestaat uit drie aparte deelgebieden. Het deelgebied Loevestein ligt rond het gelijknamige slot en bestaat uit graslanden en moeras in de uiterwaarden van de Waal en de Afgedamde Maas. Het deelgebied Pompveld omvat moeras, grienden¹, bosjes en vochtige graslanden. Het is een kleine polder met eigen waterhuishouding. Ook de Kornsche Boezem is een kleine boezempolder, met veel grienden. Het Natura2000 -gebied heeft in zijn geheel een rijke visfauna.

In 2016 is het Beheerplan voor het Natura2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de provincies Gelderland & Noord-Brabant, de Staatssecretaris van Economische Zaken en de minister van Infrastructuur en Milieu. De gebieden Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem zijn aangewezen als Natura 2000 gebied vanwege het voorkomen van internationaal belangrijke habitattypen en soorten. In het beheerplan is aangegeven hoe deze internationale waarden worden behouden en ontwikkeld en hoe dit samengaat met bestaande activiteiten en toekomstige ontwikkelingen in en rond deze gebieden.

Pompveld & Kornsche Boezem zijn binnendijs gelegen gebieden in het stromingsgebied van de Waal en liggen in de provincie Noord-Brabant. Het Gelderse gebied Loevestein ligt voor het overgrote deel buitendijs in de uiterwaarden van de Waal. Het Brabantse deel ligt binnendijs op enige afstand van Loevestein. Loevestein maakt onderdeel van het riviersysteem van de Waal. De natuurlijke ontwikkeling wordt gestuurd door de hierbij behorende dynamische processen. Pompveld & Kornsche boezem zijn een binnendijs gelegen kleipolder (Pompveld) en een voormalige boezem (Kornsche Boezem).

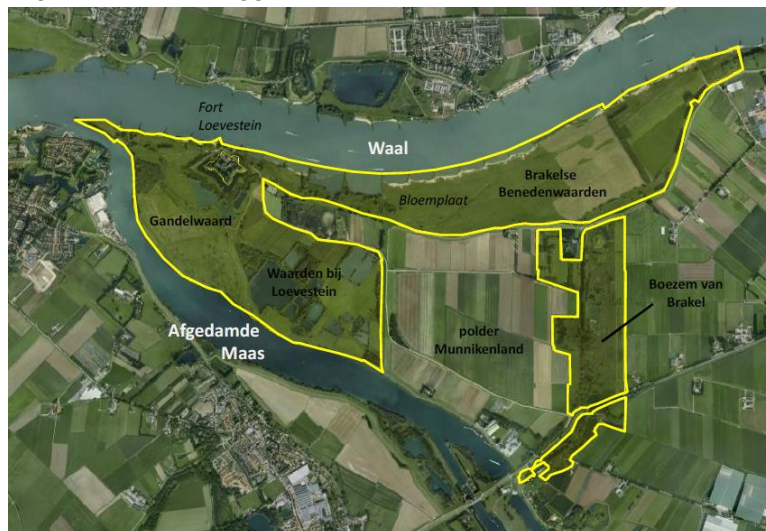
¹ Een griend is een vochtige akker waarop wilgenhout werd of wordt verbouwd. Grienden lagen vaak in het rivierengebied van Zuid-Holland en Noord-Brabant, met name de Biesbosch. Door inpoldering zijn de meeste inmiddels binnendijs komen te liggen.

Figuur 3 Natura2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem

Deelgebied Loevestein

Loevestein is een uiterwaarden- en boezemgebied van ca 450 hectare, rond het gelijknamige slot. Het zijn buitendijkse uiterwaardgebieden die langs de Waal en de Afgedamde Maas liggen.

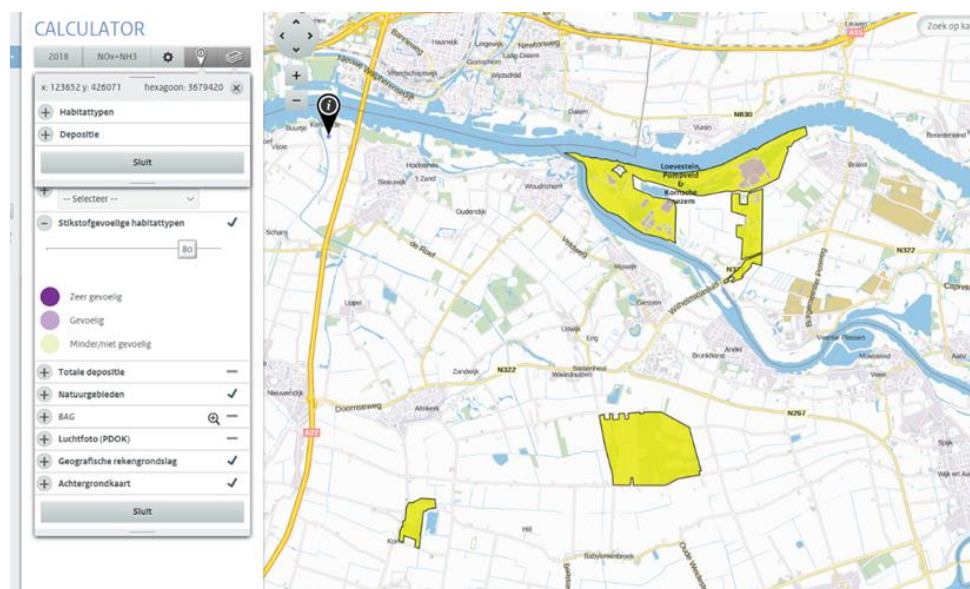
Figuur 4 deelgebied Loevestein

Het gebied wordt gekenmerkt door stroomdalgraslanden, matig voedselrijke graslanden, matig voedselrijke wateren en wilgen- en populierenbossen. De knelpunten voor het behalen van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen zijn:

- Het beheer van de bloemrijke uiterwaarden is ontoereikend om de doelen te halen.
- De beperkte invloed van de rivierdynamiek.
- Verdroging en eutrofiëring van het binnendijs gebied.

Effecten op het beheer van de uiterwaarden of de rivierdynamiek zijn op voorhand met zekerheid uit te sluiten vanwege de afstand tot het plangebied. De afgedamde Maas ligt tussen het plangebied en Loevestein. In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen toegestaan / gefaciliteerd door een effect kunnen hebben op de riviergebieden of andere externe effecten, anders dan de emissie en depositie van stikstof. Ook heeft de herziening van het bestemmingsplan Woudrichem 2018 geen gevolgen voor de uitbreidingsdoelstellingen van de habitattypen en de uitvoering van de maatregelen (beheer, inrichting en monitoring), zoals benoemd in het beheerplan.

In het kader van deze voortoets is alleen een mogelijk effect door eutrofiëring (toevoer van een overmaat aan voedingsstoffen in met name water, o.a. door aanvoer meststoffen) van belang. Dit vanwege een mogelijke toename van de depositie van stikstof (ammoniak en stikstofoxiden) door emissies uit bedrijfsactiviteiten uit het plangebied. Uit onderzoek van de provincie Gelderland is gebleken dat rondom Natura 2000 gebied Loevestein ongeveer 6% van de bedrijven die willen uitbreiden, een Wnb-vergunning moet aanvragen. Dit betreft voornamelijk veehouderijbedrijven.²

Figuur 5 Uitsnede kaart Natura 2000-gebieden, met in lila de stikstofgevoelige habitattypen (bron: Aerius-calculator)

² Bron: Beheerplan Loevestein, provincie Gelderland, 2016

In het kader van deze voortoets zijn voor Loevestein alleen mogelijke effecten door depositie van stikstof van belang. Activiteiten in het plangebied die leiden tot een toename van de depositie van stikstof op Glanshaverhooiland en Stroomdalgrasland kunnen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen. Alle andere effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten

In de PAS-gebiedsanalyse voor dit Natura2000-gebied (15 december 2017) is aangegeven dat de kritische depositiewaarden voor een aantal deelgebieden (zogenaamde hexagonen) worden overschreden voor de hiervoor genoemde habitattypen: Glanshaverhooiland en Stroomdalgrasland. Deze habitattypen komen alleen voor in het deelgebied Loevestein. De overbelasting is beperkt in omvang / aandeel van het oppervlak (zie onderstaand figuur)

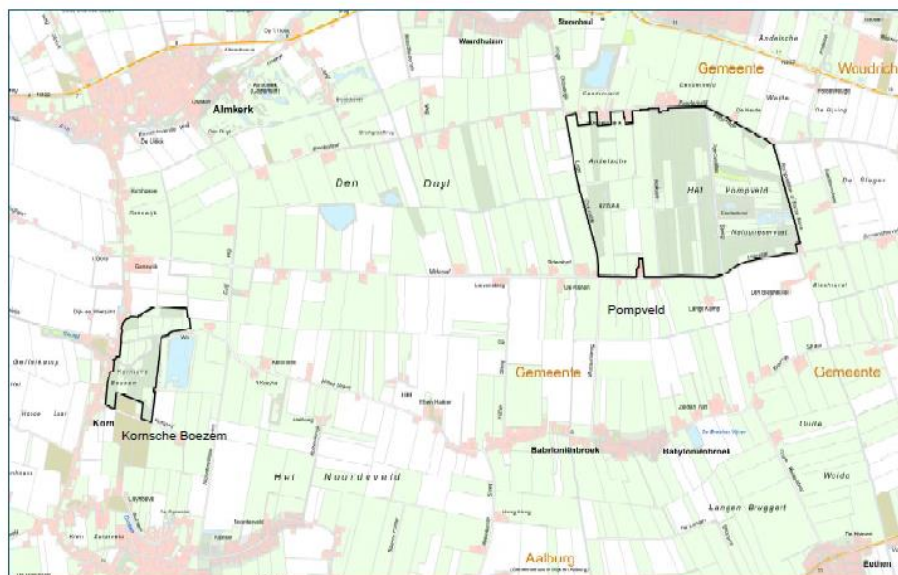
Voor de andere habitattypen geldt dat deze niet gevoelig zijn of minder gevoelig zijn (geen sprake van overschrijding kritische depositiewaarde. In de deelgebieden Pompveld en Kornsche Boezem komen dus geen stikstofgevoelige en voor stikstof overbelaste habitattypen voor (zie onderstaand figuur)

Figuur 6 Voor stikstof overbelaste deelgebieden in 2014, het referentiejaar van de PAS (bron: gebiedsanalyse december 2017)

Deelgebieden Pompveld & Kornsche Boezem

Het deelgebied Pompveld is een laaggelegen kleipolder. Het omvat moeras, grienden, bosjes en vochtige graslanden. Het deelgebied de Kornsche Boezem is een hoge boezem, waar het overtollige water uit omliggende polders vroeger werd opgemalen. Er liggen veel grienden, populierenbosjes en enkele percelen met zeggenmoerassen.

Figuur 7 deelgebieden Pompveld en Kornsche Boezem

De instandhoudingsdoelstellingen voor Pompveld en Kornsche Boezem staan in het aanwijzingsbesluit. Het gaat om drie vissoorten: de grote modderkruiper, de kleine modderkruiper en de bittervoorn. Voor deze soorten is een combinatie nodig van open water, met een niet te weke (zandige) bodem en verlandende wateren met een organische laag. De waterkwaliteit moet voldoende zijn voor het frequent voorkomen van waterplantenvegetaties. Een van de belangrijkste bepalende factoren is het beheer van het watersysteem.

Voor de bittervoorn en kleine modderkruiper geldt een behoudsdoelstelling. In de huidige situatie zijn geen knelpunten aanwezig. De condities in het watersysteem die er voor zorgen dat deze soorten zich in Pompveld en Kornsche Boezem zich bevinden, moeten behouden blijven. Voor de grote modderkruiper geldt een uitbreidingsdoelstelling: zowel de oppervlakte als de kwaliteit van het leefgebied moet worden vergroot. Dit dient te worden gerealiseerd door inrichtingsmaatregelen (vooral Kornsche Boezem), beheer en het realiseren van een ecologische verbingszone tussen Pompveld en de Kornsche Boezem.

Bestaande en nieuwe activiteiten kunnen effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen voor deze twee deelgebieden. Daarbij gaat het bij deze deelgebieden om versnippering, vermessing, verdroging en niet passend beheer en betreding (zogenaamde mechanische effecten).

In het vigerende bestemmingsplan buitengebied zijn in de planregels voorwaarden opgenomen om negatieve effecten op de Natura2000-gebieden te voorkomen. Deze voorwaarden houdt in dat planologische uitbreiding alleen mogelijk is wanneer de uitbreiding de instandhoudingsdoelstelling van omliggende Natura 2000-gebieden, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de Natura 2000-gebieden niet laat verslechteren of een significant verstorend effect heeft op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Deze voorwaarden zijn in het ontwerpbestemmingsplan buitengebied 2018 overgenomen en aangescherpt. Die aanscherping betreft verdere uitwerking van de regels m.b.t. de stikstofemissie en –depositie (zie ook hoofdstuk 3) en het schrappen van de mogelijkheden om af te wijken indien aangetoond wordt dat er geen redelijk alternatief voorhanden is en er tevens sprake is van een dwingende reden van openbaar belang.

De verbeelding van het bestemmingsplan bevat een beschermingszone Natura2000 en een beschermingszone Natte Natuurparel. Deze laatste zone beschermd ook de gebieden rondom de Natura2000 deelgebieden Pompveld en Kornsche Boezem. Het is die zones o.a. verboden om zonder omgevingsvergunning grond te verzetten of drainage aan te leggen. Dit vanwege het behoud, beheer en herstel van de waterhuishoudkundige situatie, gericht op het verbeteren van de condities voor de natuurwaarden. Dit betreft de natte natuurgebieden die (deels) binnen de gemeente liggen, de zogeheten natte natuurparels Pompveld en Kornsche Boezem inclusief een beschermingszone van 75 meter rondom.

Het bestemmingsplan buitengebied herziening 2018 maakt geen activiteiten mogelijk die kunnen leiden tot een storend effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Pompveld en Kornsche Boezem. Er is geen sprake van nieuw of extra ruimtebeslag op deze gebieden of de ecologische verbindingszone tussen deze twee gebieden. Er worden geen planologische mogelijkheden geboden voor activiteiten die leiden tot het onttrekken van water vanuit deze gebieden of de aanvoer van gebiedsvreemd en voedselrijk water naar deze gebieden. Er worden geen bestemmingen gerealiseerd die met zich mee brengen dat er sprake zal zijn van extra betreding van deze gebieden of invloed hebben op het beheer van deze gebieden of het watersysteem. In de planregels en de verbeelding van het vigerende bestemmingsplan buitengebied en het ontwerpbestemmingsplan voor de herziening worden de Natura2000-gebieden en de hydrologische invloedzones via dubbelbestemmingen beschermd.

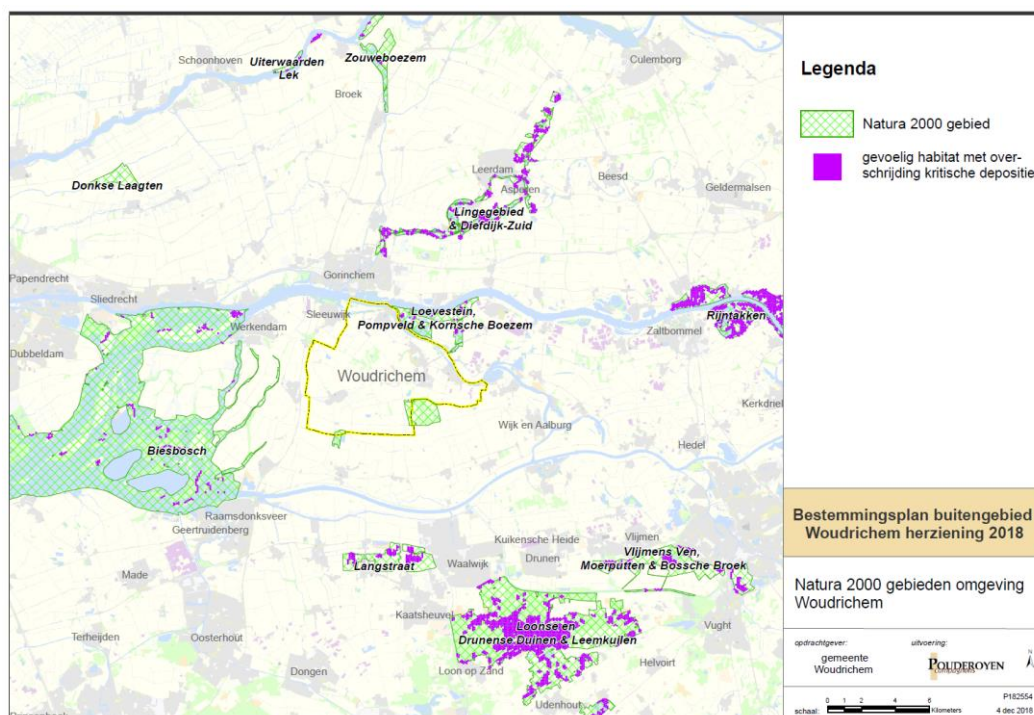
Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Pompveld en Kornsche Boezem zijn daarom met zekerheid uit te sluiten.

2.4. Conclusie

In het kader van deze voortoets zijn voor het deelgebied Loevestein alleen mogelijke effecten door depositie van stikstof van belang. Alle andere effecten, zoals vernietiging, verdroging en versnippering, kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Een mogelijke effect door een toename van de stikstofbelasting uit het plangebied is ook van belang voor andere, verder weg gelegen Natura2000-gebieden, met voor stikstof gevoelige en –overbelaste habitattypen en leefgebieden. Een toename van de stikstofemissie en stikstofbelasting uit het plangebied kan leiden tot significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de omliggende Natura2000-gebieden, omdat er bij de meeste van die Natura2000-gebieden sprake is van voor verzuring gevoelige habitats en een stikstofbelasting die hoger is dan de kritische depositiewaarde.

In onderstaande kaart zijn voor de voor stikstofgevoelige – en overbelaste habitattypen en leefgebieden binnen de Natura2000 gebieden rondom de gemeente Woudrichem weergegeven. Uit deze kaart blijkt dat er rondom het plangebied van het bestemmingsplan Europees beschermde en voor stikstof gevoelige en overbelaste natuurgebieden liggen.

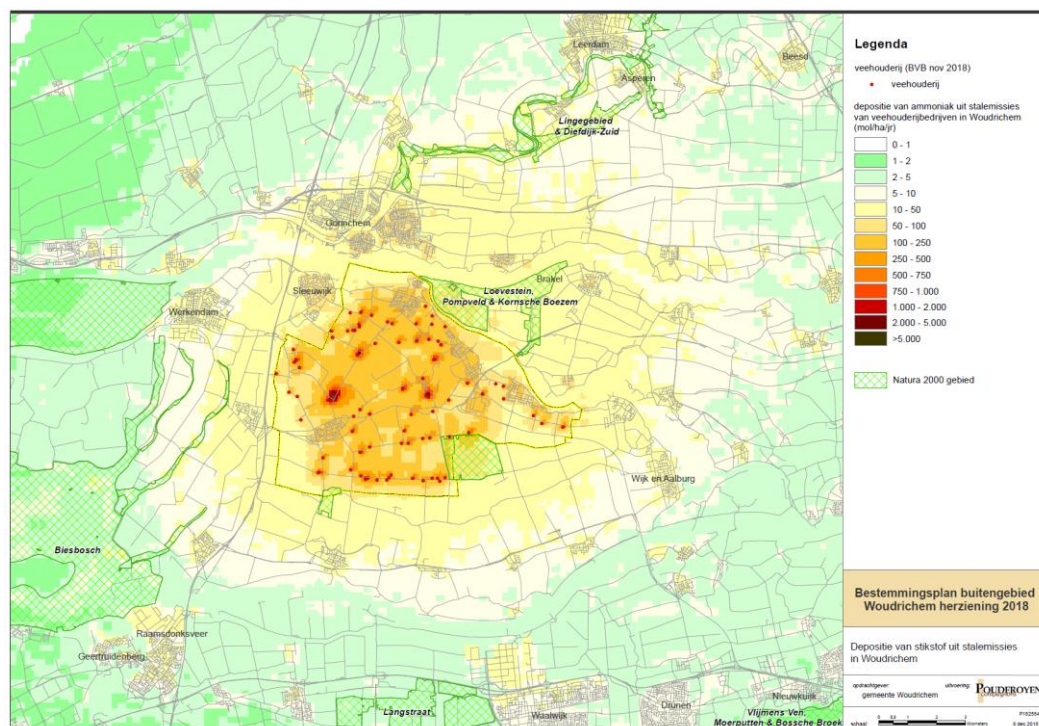

Figuur 8 Natura2000-gebieden en voor stikstof gevoelige en overbelaste habitats (zie ook bijlage 1)

Om negatieve effecten op voorhand, zonder vervolgonderzoek, te kunnen uitsluiten, dient verzekerd te zijn dat het bestemmingsplan buitengebied geen mogelijkheden biedt voor een toename van de stikstofbelasting op deze gebieden.

Voor het bestemmingsplan buitengebied Woudrichem gaat het daarbij om de mogelijke effecten die samenhangen met de ontwikkeling van veehouderijen in het buitengebied van Woudrichem. Omdat het bestemmingsplan bouwblokken van veehouderijen bevat. Het bestemmingsplan biedt geen planologische kader voor stikstofbronnen als industrie, glastuinbouw en wegverkeer.

Uit onderstaande kaart blijkt dat de gezamenlijke emissies van stikstof (i.c. ammoniak) uit stallen van veehouderijen in Woudrichem leidt tot depositie van stikstof op de Natura2000-gebieden in een wijde omgeving van de gemeente.

Figuur 9 Depositie van stikstof t.g.v. emissies van ammoniak uit stallen van veehouderijen, vergunde dierplaatsen en emissies, Bestand veehouderijbedrijven, november 2018

In de planregels van het ontwerp bestemmingsplan een gebruiksbepaling opgenomen waarin een stikstofemissie- en stikstofdepositieplafond is vastgelegd. Dit om negatieve effecten t.g.v. een toename van de stikstofbelasting op beschermde en voor stikstof al overbelaste Natura2000 gebieden met zekerheid te kunnen uitsluiten. Ook het vigerende bestemmingsplan buitengebied bevat een regeling met een gelijke strekking. De juridische regeling is geactualiseerd op basis van jurisprudentie van de afgelopen jaren.

Op basis van de resultaten van deze Voortoets en ervaringen bij het opstellen van bestemmingsplannen buitengebied elders, is in de planregels van het ontwerp bestemmingsplan een gebruiksbepaling opgenomen waarin een ammoniakemissie- en ammoniakdepositieplafond is vastgelegd. Dit om negatieve effecten t.g.v. een toename van de stikstofbelasting op beschermde en voor stikstof al overbelaste Natura2000 gebieden met zekerheid te kunnen uitsluiten.

Omdat met deze gebruiksbepaling een mogelijk verstorend effect op Natura 2000 gebieden kan worden uitgesloten, het bestemmingsplan ook de Natura2000-gebieden en de hydrologische bufferzone planologisch beschermd tegen effecten en omdat andere effecten zijn uit te sluiten, is er geen Passende Beoordeling benodigd, maar volstaat deze Voortoets.

In hoofdstuk 3 is nader ingegaan op de consequenties van het ammoniakemissieplafond uit het ontwerpbestemmingsplan voor de ontwikkeling van veehouderijen in Woudrichem.

3. ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN VEEHOUDERIJEN BINNEN STIKSTOFPLAFOND

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk is daarom nader ingegaan op de planologische mogelijkheden van veehouderijen in relatie tot de ontwikkeling van de stikstofemissie vanuit stallen van veehouderijen, het stikstofemissie- en depositieplafond zoals dat is opgenomen in de gebruiksregels van het bestemmingsplan en de planologische mogelijkheden op basis van de begrenzing van de bouwblokken van veehouderijen.

Omdat de ontwikkeling van de emissie van stikstof (ammoniak) uit stallen van veehouderijen niet alleen wordt bepaald door de gebruiksregel in het bestemmingsplan maar vooral ook door de landelijke en provinciale regelgeving, is die regelgeving nader toegelicht in paragraaf 3.2.

In paragraaf 3.3. is nader ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen in Woudrichem binnen de beschikbare, schaarse milieugebruiksruimte in relatie tot de bescherming van Natura2000-gebieden

3.2. Veehouderijen en Natura2000 gebieden

Inleiding

De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Woudrichem worden mede bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Wet natuurbescherming en de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS). Daarnaast bevat het landelijke Besluit emissiearme huisvesting eisen m.b.t. de maximale emissie van ammoniak per dierplaats. Voor veehouderijen in Noord-Brabant gelden aanvullende eisen m.b.t. de maximale emissie van ammoniak per dierplaats, op grond van de provinciale verordening Wet natuurbescherming.

Het beschermingsregime voor de Natura2000-gebieden, in combinatie met de gevoeligheid van deze gebieden voor stikstofbelasting en de overbelasting door stikstof, zorgen er voor dat er per saldo geen toename mag plaatsvinden van de emissie en depositie van stikstof (waaronder ammoniak uit stallen van veehouderijen) in het plangebied. De landelijke en provincie eisen m.b.t. de emissie per dierplaats en de landelijke sturing van de omvang van de veestapel (varkens en pluimveerechten, fosfaatrechten voor de melkveehouderijen en het landelijk mestbeleid) moeten leiden tot een afname van de emissie en depositie van ammoniak uit stallen van veehouderijen in het plangebied. Een deel van deze daling wordt weer ter beschikking gesteld als ontwikkelingsruimte voor individuele bedrijven. Dat is landelijk uitgewerkt in de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS)

Landelijke en provinciale eisen m.b.t. de emissie van ammoniak uit stallen veehouderijen

In het landelijke Besluit emissiearme huisvesting zijn maximale emissiewaarden voor ammoniak voor een aantal diercategorieën opgenomen. De maximale emissiewaarden gelden voor nieuwe stallen en uitbreidingen van bestaande stallen. Het besluit bevat maximale emissiewaarden voor melk- en kalfkoeien, vleeskalveren, varkens, kippen en kalkoenen. In het besluit zijn voor de emissie van ammoniak per dierplaats maximale waarden opgenomen voor stallen van vóór 1 augustus 2015 (kolom A), stallen die zijn/worden opgericht vanaf 1 augustus 2015 (kolom B) en grenswaarden die gelden vanaf 1 januari 2020 voor stallen van IPPC-bedrijven (kolom C).

Op provinciaal niveau en specifiek voor de veehouderijen heeft de provincie Noord-Brabant een verordening Stikstof en Natura 2000 vastgesteld, sinds 2017 opgegaan in de Verordening natuurbescherming. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit Besluit emissiearme huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. In juli 2017 is de Verordening aangescherpt. Aanleiding voor de aanscherping van de Verordening natuurbescherming is de zorg van de provincie Noord-Brabant dat de geformuleerde doelstellingen waarvoor de Verordening is opgesteld niet of niet snel genoeg gerealiseerd worden. Het gaat daarbij met name om de reductie van de depositie van stikstof op Natura 2000 gebieden. De provincie heeft daarom besloten de termijn waarop verouderde stallen waar geen of nauwelijks emissie-maatregelen zijn genomen moeten voldoen aan de emissie reducerende eisen naar voren te halen en emissie-eisen voor stallen voor verschillende diercategorieën aan te scherpen.

Programmatistische Aanpak Stikstof

Al jaren is er in Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstofdepositie. Dit is schadelijk voor de natuur. Het belemmert ook vergunningverlening voor economische activiteiten. Daarom hebben het Rijk en de provincies het Programma Aanpak Stikstof (PAS) ontwikkeld. Het PAS is op 1 juli 2015 in werking getreden. Essentie van deze programmatistische aanpak is dat extra geïnvesteerd wordt in emissiebeperkende maatregelen om de stikstofdepositie te verminderen en het uitvoeren van herstelmaatregelen voor stikstofgevoelige natuur. Een deel van de extra daling van de stikstofdepositie die wordt bereikt door het beperken van de emissie van stikstof, kan opnieuw ingezet worden voor economische ontwikkeling (zogenaamde ontwikkelingsruimte). De herstelmaatregelen moeten daarnaast waarborgen dat de instandhoudingsdoelen voor de Natura 2000-gebieden worden gerealiseerd.

Ontwikkelingsruimte is een onderdeel van de depositieruimte, te weten het deel van de depositieruimte, dat kan worden toegedeeld aan of gereserveerd is voor een “toestemmingsbesluit” (zoals een vergunning). Het overige deel van de depositieruimte is gereserveerd voor niet-vergunningplichtige activiteiten en de autonome groei van activiteiten.

Individuele initiatiefnemers kunnen een beroep doen op ontwikkelingsruimte uit het PAS bij hun vergunningaanvraag voor nieuwe activiteiten en bij uitbreiding van bestaande activiteiten. Voor prioritaire projecten is op voorhand ontwikkelingsruimte gereserveerd. Voor overige vergunningplichtige projecten is de toedeling van de (vrije) ontwikkelingsruimte onder andere afhankelijk van de resterende ontwikkelingsruimte. Het overige deel van de depositieruimte is gereserveerd voor de autonome groei van activiteiten en niet-vergunningplichtige activiteiten. De autonome groei is de groei van activiteiten die reeds plaatsvinden bij de aanvang van het programma en waarvoor geen toestemming vooraf vereist is. Het gaat dan bijvoorbeeld om de groei van het verkeer.

Een ander deel van de algemene depositieruimte is beschikbaar voor projecten en andere handelingen die slechts een geringe stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Het betreft de “depositieruimte voor grenswaarden” en wordt ook meldingsruimte genoemd, omdat er met een melding kan worden volstaan. De grenswaarde is in beginsel 1 mol N/ha/jaar depositie op een habitatype. Als dit deel van de in het PAS gereserveerde depositieruimte zodanig is benut dat er 5% of minder resteert, dan zakt de grenswaarde naar 0,05 mol N/ha/jaar. Wanneer een project of andere handeling minder dan 0,05 mol N/ha/jaar depositie veroorzaakt op een gevoelig habitatype, is er geen vergunning nodig en is ook een melding aan het bevoegd gezag niet nodig.

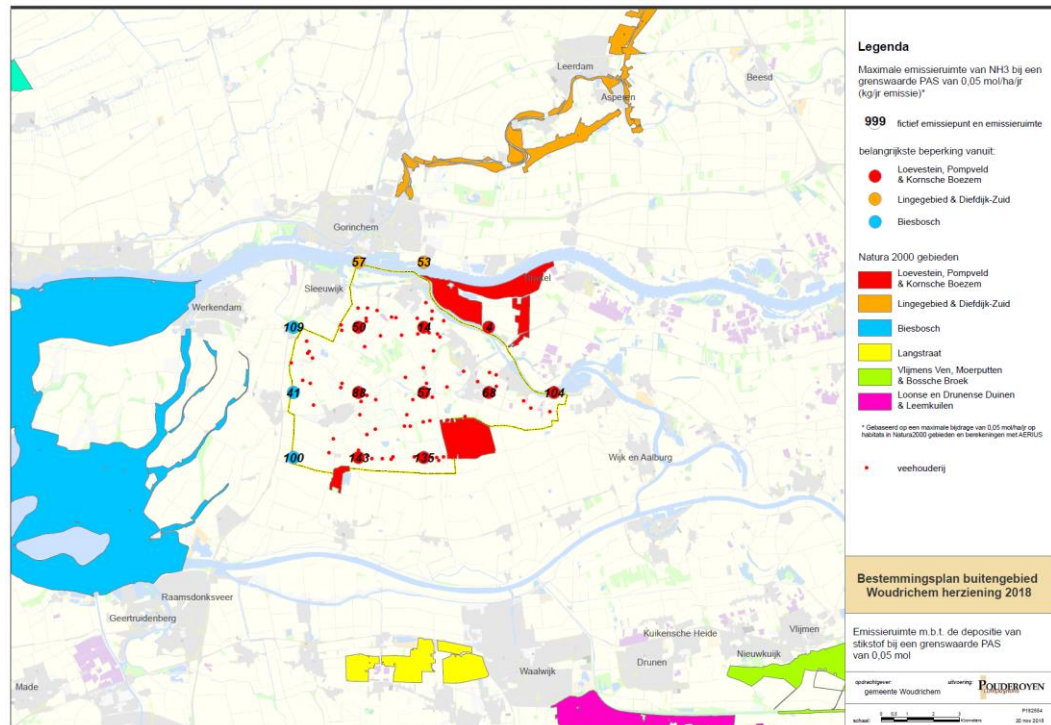

Figuur 10 Verdeling van ontwikkelingsruimte onder de PAS

3.3. Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderijen in Woudrichem

Milieugebruiksruimte ammoniakemissie veehouderijen

In onderstaand figuur is de uitbreidingsruimte (uitgedrukt in een toename van de emissie op een aantal locaties in en rondom het plangebied weergegeven, uitgedrukt in een toename van de ammoniakemissie tot het bereiken van de drempelwaarde van 0,05 mol. De emissieruimte is bij een dergelijke lage drempelwaarde is heel beperkt in het buitengebied van Woudrichem. Voor een groot deel van het buitengebied is de emissieruimte lager dan 100 kg NH_3 /jaar.

Figuur 11: Uitbreidingsruimte uitgedrukt in extra emissie tot aan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar (zie ook bijlage 2)

Om mogelijke effecten te duiden is in onderstaande tabel voor een aantal diersoorten weergegeven wat 100 kg ammoniakemissieruimte in dieraantallen betekent. In deze tabel is dit weergegeven op basis van

- de emissie bij toepassing van traditionele stalsystemen;
- de emissie indien voldaan wordt aan de landelijke emissie eisen voor bestaande stallen (Besluit emissiearme huisvesting, kolom a);
- de emissie indien voldaan wordt aan de eisen voor nieuwe stallen uit de provinciale omgevingsverordening;
- de emissie indien uitgaan wordt van de laagst mogelijke emissie (op basis van in de Regeling Ammoniak en Veehouderij vermelde systemen).

Gelet op het feit dat de emissieruimte bij een drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar in het buitengebied van Woudrichem beperkt is, zullen veehouderijen bij uitbreiding van hun bedrijven afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van meldingsruimte- of vrije ontwikkelingsruimte uit de PAS, dan wel de mogelijkheden om uit te breiden zonder een toename van de emissie. Door bestaande stallen te moderniseren kan een veehouderijen in bepaalde gevallen uitbreiden zonder dat dit hoeft te leiden tot een toename van de ammoniakemissie uit de veehouderij.

Aantal dieren per 100 kg emissie, per type stal (emissie versus emissie-eisen)				
	Traditionele stallen	Landelijke eisen bestaande stallen	Provinciale eisen voor nieuwe stallen	Minimale emissies nu vergunbaar (Rav)
Melk- en kalfkoeien	8	8	10	21
Vleeskalveren	29	29	29	556
Geiten	53	53	53	53
Vleesvarkens	33	63	222	667
Leghennen	317	800	1818	4000
Vleeskuikens	1250	2222	2857	20000
Vleeskalkoenen	147	147	204	1429
Paarden	20	20	20	20

Tabel 1: Aantal dieren die samen een emissie van 100 kg/jaar veroorzaken bij verschillende emissie-eisen (bron: Besluit emissiearme huisvesting, provinciale omgevingsverordening, Regeling ammoniak en veehouderij)

Indien zowel de meldingsruimte nagenoeg op is en ook beschikbare vrije ontwikkelingsruimte beperkt is, kan de ontwikkeling van veehouderij niet of maar beperkt gepaard gaan met een toename van de ammoniakemissie. Mogelijk kiezen veehouders er dan voor de uitbreiding uit te stellen totdat er weer depositieruimte beschikbaar is. Voor een aantal bedrijven zal het mogelijk zijn een uitbreiding te realiseren binnen het huidige emissieplafond, door inzet van emissiearme (of emissiearmere) stallen voor de bestaande veestapel. In veel gevallen zijn daarvoor wel technische mogelijkheden. Ook de landelijke en vooral provinciale eisen m.b.t. de emissie van ammoniak per dierplaats leiden er toe dat veehouders bij uitbreiding van hun bedrijven zullen moeten investeren in stalsystemen/technieken om de ammoniakemissie terug te dringen. Op grond van de provinciale eisen zullen ook bestaande stallen, ouder dan 15 (intensieve veehouderij) of 20 jaar (melkrundvee) moeten worden gemoderniseerd.

Ontwikkeling emissie en ruimte voor ontwikkeling

In de bijlage (bijlage 3) van deze rapportage is een overzicht opgenomen waarin per veehouderij-locatie, opgenomen in de herziening van het bestemmingsplan buitengebied de volgende informatie is opgenomen

- Adres en dossiernummer.
- Type veehouderij.
- Economische omvang vergunde/gemelde dierplaatsen in Nederlandse grootte eenheden.

- Aanduiding agrarisch bouwblok.
- Oppervlak bouwblok in hectare.
- Emissie van ammoniak (Nh3), vergund / melding Activiteitenbesluit.
- Emissie van ammoniak, vergunde veestapel gecorrigeerd voor eisen Besluit emissiearme huisvesting.
- Emissie van ammoniak, vergunde veestapel maar met toepassing stalsystemen met laagste ammoniakemissie voor de vergunde diercategorieën .
- Theoretische emissieruimte interne saldering: verschil vergunde ammoniakemissie en emissie op basis van stalsystemen met laagste emissies.
- Theoretische emissieruimte als percentage van de vergunde ammoniakemissie.

Van de 61 veehouderijlocaties zijn er 14 die op basis van de nu beschikbare en vergunde stalsystemen en de vergunde dierplaatsen, geen mogelijkheden hebben om intern te salderen, dus om uit te breiden binnen hun eigen ammoniakplafond. Deze veehouderijen zijn bij een eventuele uitbreiding die gepaard gaat met een toename van de emissie, afhankelijk van de beschikbaarheid van meldingsruimte of vrije ontwikkelingsruimte uit de PAS. Momenteel (december 2018) is voor een groot aantal Natura2000-gebieden de meldingsruimte op en is ook de voorraad vrije ontwikkelingsruimte beperkt. Veehouderijen die een beroep willen doen op meldingsruimte of vrije ontwikkelingsruimte, zullen mogelijk moeten wachten tot er weer nieuwe depositieruimte ter beschikking wordt gesteld. Bijvoorbeeld bij de start van het 2^e PAS-tijdvak, medio 2021.

Voor alle veehouderijlocaties die opgenomen zijn in het bestemmingsplan, zijn in onderstaande tabel de totalen weergegeven.

Aantal veehouderijlocaties	61
Vergunde ammoniakemissie (2018)	81.506 kg/Nh3/jaar
Vergunde ammoniakemissie, correctie Besluit emissiearme huisvesting (tabel A, bestaande stallen)	79.270 kg/Nh3/jaar
Vergunde ammoniakemissie (2018), gecorrigeerd voor feitelijk aanwezig op basis van landbouwtelling (2017)	55.491 kg/Nh3/jaar
Emissie op basis van vergunde dierplaatsen en stalsystemen met laagste ammoniakemissie	35.954 kg/Nh3/jaar
Emissieruimte binnen plafond vergunde emissie	43.316 kg/Nh3/jaar (55% van de vergunde emissie)
Emissieruimte binnen plafond vergunde emissie, inclusief correctie op basis van landbouwtelling	19.537 kg/Nh3/jaar (35% van de vergunde en aanwezige emissie)

Tabel 2: Emissietotalen veehouderijen opgenomen in bestemmingsplan buitengebied

Uit deze tabel blijkt dat er voor de veehouderijen in het plangebied als totaal mogelijkheden zijn om uit te breiden, zonder dat dit gepaard hoeft te gaan met een toename van de ammoniakemissie en –depositie uit het plangebied. Waarbij zoals hiervoor al is aangegeven, de mogelijkheid om binnen het eigen ammoniakplafond uit te breiden per locatie verschilt in omvang en periode.

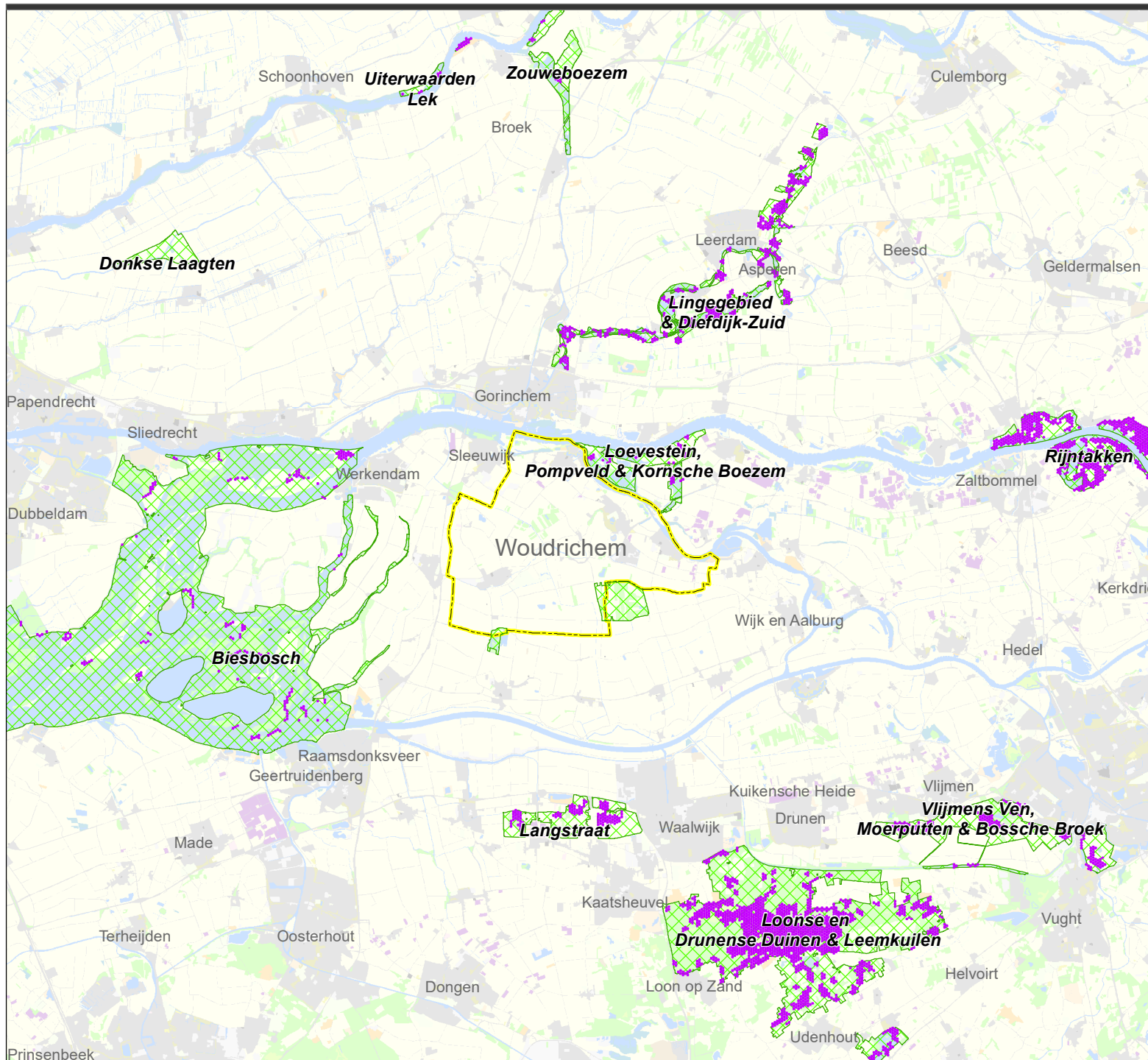
Gezien de emissieruimte die er nog is, ook bij een correctie op basis van de feitelijk aanwezige veestapel (op basis van de landbouwtelling), in combinatie met de bescherming van Natura2000-gebieden in de planregels (o.a. stikstofemissieplafond), kan geconcludeerd worden dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming.

Ook de eisen die zijn opgenomen in de bestaande wet- en regelgeving van hogere overheden , zoals het Besluit emissiearme huisvesting en de provinciale Verordening natuurbescherming, leiden er toe dat de ammoniakemissies uit bestaande en nieuwe stallen van veehouderijen moeten worden teruggedrongen. Het stikstofemissieplafond zoals opgenomen in de planregels van het bestemmingsplan sluit aan bij die regelgeving en de bescherming van Natura200-gebieden.

Bijlagen

- Bijlage 1 Natura2000-gebieden en voor stikstof gevoelige habitats
- Bijlage 2 Indicatie emissie ruimte NH_3 bij PAS-drempelwaarde 0,05 mol/ha/jr.
- Bijlage 3 Mogelijkheden uitbreiding binnen emissieplafond per veehouderij

Bijlage 1 Natura2000-gebieden en voor stikstof gevoelige habitats

Legenda

- Natura 2000 gebied
- gevoelig habitat met overschrijding kritische depositie

Bestemmingsplan buitengebied Woudrichem herziening 2018

Natura 2000 gebieden omgeving Woudrichem

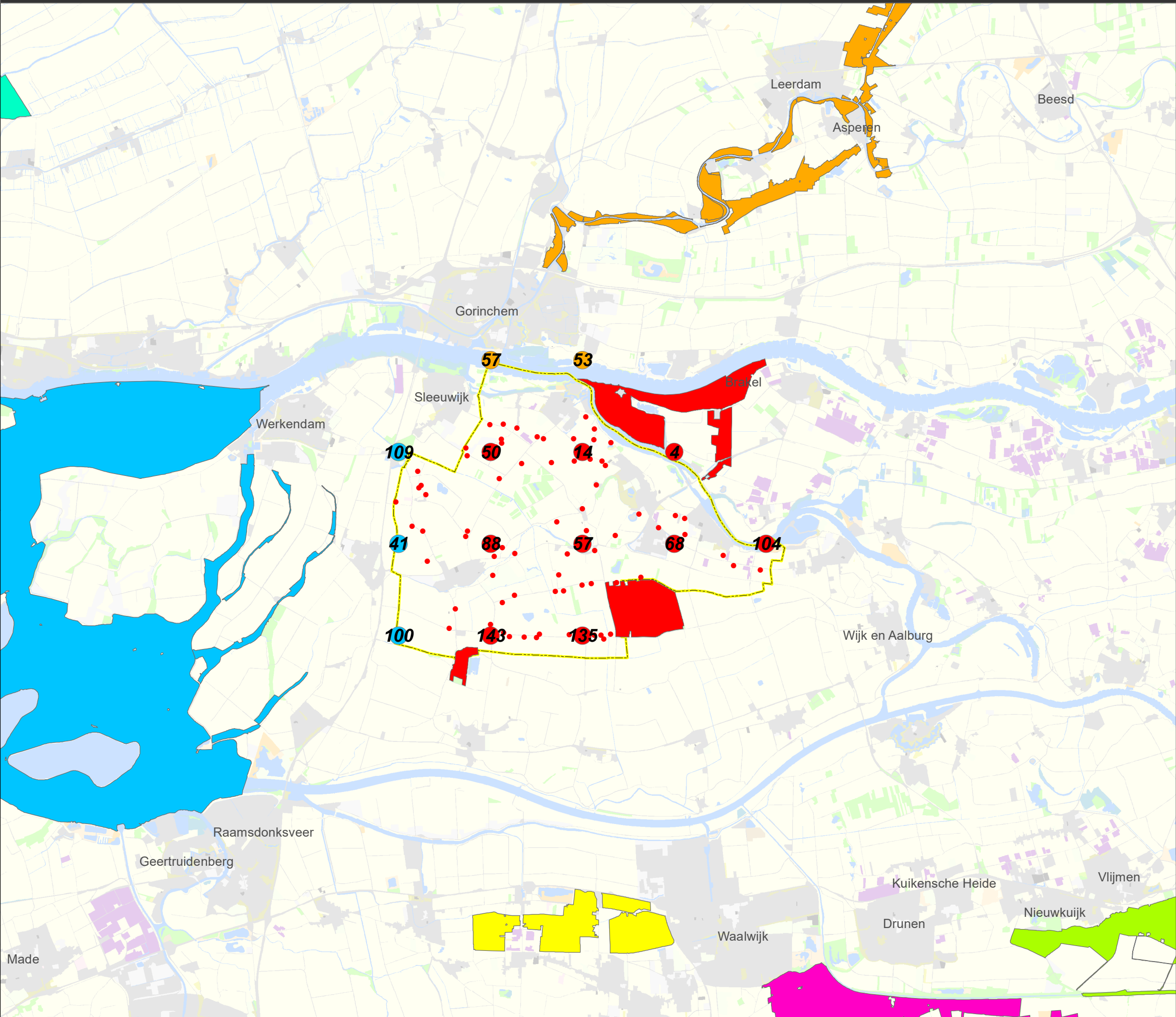
opdrachtgever:
gemeente
Woudrichem

uitvoering:
POUDEROYEN
compagnons

0 1 2 4 6
schaal: Kilometers

P182554
4 dec 2018

**Bijlage 2 Indicatie emissie ruimte NH_3
bij PAS-drempelwaarde 0,05 mol/ha/jr.**

Legenda

Maximale emissieruimte van NH3 bij een grenswaarde PAS van 0,05 mol/ha/jr (kg/jr emissie)*

999 fictief emissiepunt en emissieruimte

belangrijkste beperking vanuit:

- Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem
- Lingegebied & Diefdijk-Zuid
- Biesbosch

Natura 2000 gebieden

- Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem
- Lingegebied & Diefdijk-Zuid
- Biesbosch
- Langstraat
- Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek
- Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen

* Gebaseerd op een maximale bijdrage van 0,05 mol/ha/jr op habitats in Natura2000 gebieden en berekeningen met AERIUS

● veehouderij

Bestemmingsplan buitengebied Woudrichem herziening 2018

Emissieruimte m.b.t. de depositie van stikstof bij een grenswaarde PAS van 0,05 mol

opdrachtgever: gemeente Woudrichem uitvoering: **POUDEROYEN** compagnons

Bijlage 3 Mogelijkheden uitbreiding binnen emissieplafond per veehouderij

adres	dossier	type	Nge	agrarisch bouwblok	oppervlak bouwblok hectare	nge per hectare	emissie NH3 vergund kg/jaar	emissie NH3 Besluit emissiearme huisvesting kolom A	emissie NH3 Besluit emissiearme huisvesting kolom A en CBS correctie	emissie NH3 minimaal vergunde veestapel / beste stallen	emissieruimte eigen plafond vergund - minimaal	emissieruimte als % van vergund	afstand tot Natura2000 gebied	in Zone beperking veehouderij
Bronkhorst 14 Andel	4281KE14	rundvee	20	A	0,798	25	352	352	246	352	0	0%	1504	nee
Middenweg 16 Andel	4281KH16	rundvee	78	Agv	1,038	75	958	918	643	563	395	41%	1752	nee
Middenweg 24 Andel	4281KH24	geiten	94	Age	1,091	86	1633	1633	1143	230	1403	86%	2390	nee
Kammetweg 46 Andel	4281KK46	rundvee	24	Agv	0,804	30	459	459	321	389	70	15%	1650	nee
Hoofdgraaf 59 Andel	4281NN59	paarden	13	Aph	1,086	12	51	51	36	51	0	0%	1126	nee
Hoofdgraaf 75A Andel	4281NN75A	schapen	2	Agv	1,167	2	27	27	19	27	0	0%	1185	nee
Eendenveld 13A Giessen	4283HV13A	rundvee	209	Agv	1,660	126	2641	2641	1849	1532	1109	42%	85	nee
Eendenveld 6 Giessen	4283HV6	gemengd	8	Agv	0,620	13	99	99	69	99	0	0%	36	nee
Heuvelkamp 2 Giessen	4283HZ2	gemengd	31	Agv	1,165	27	558	558	391	558	0	0%	1798	nee
Lageweg 44 Rijswijk	4284JN44	rundvee	125	A	1,074	116	1402	1324	927	636	766	55%	1855	ja
Dijkje 4A Rijswijk	4284VN4A	rundvee	22	Agv	0,900	24	368	368	258	368	0	0%	611	nee
Dijkje 5 Rijswijk	4284VN5	paarden	24	A	2,191	11	230	230	161	220	10	4%	381	nee
Veldweg 19 Rijswijk	4284VR19	rundvee	30	Agv	1,152	26	357	341	239	199	158	44%	1034	nee
Veldweg 23A Rijswijk	4284VR23A	rundvee	91	Agv	1,008	90	1114	1114	780	634	480	43%	1095	nee
Veldweg 28 Rijswijk	4284VS28	rundvee	89	Agv	1,078	83	1025	972	680	504	521	51%	977	nee
Hazenkamp 1 Rijswijk	4284VV1	geiten	155	Angge	1,327	117	2363	2363	1654	326	2037	86%	1389	nee
Blaasbalg 2 Rijswijk	4284WV2	rundvee	33	A	1,171	28	578	578	405	578	0	0%	2515	ja
Acacialaan 20 Woudrichem	4285DP20	paarden	16	A	0,851	19	61	61	43	61	0	0%	367	nee
Oudendijk 75 Woudrichem	4285WJ75	rundvee	91	Agv	0,750	121	1034	980	686	497	537	52%	2110	nee
Oudendijk 85 Woudrichem	4285WJ85	rundvee	4	Agv	0,866	5	71	71	50	71	0	0%	2693	nee
Oudendijk 94 Woudrichem	4285WL94	geiten	25	Ageph	0,256	98	428	428	300	43	385	90%	2892	nee
Oudendijk 96 Woudrichem	4285WL96	rundvee	93	Aph	1,397	67	867	831	582	511	356	41%	2939	nee
Jan Spieringweg 2A Woudrichem	4285WN2A	rundvee	129	A	1,024	126	1441	1441	1009	728	713	49%	2359	nee
De Roef 1 Woudrichem	4285WR1	rundvee	39	Agv	0,800	49	432	432	302	396	36	8%	3655	nee
Almkerkseweg 4 Woudrichem	4285WZ4	rundvee	68	Aph	1,115	61	632	632	442	332	300	47%	1787	nee
Almkerkseweg 5 Woudrichem	4285WZ5	rundvee	107	A	1,144	94	1195	1195	837	543	652	55%	1658	nee
Provincialeweg Noord 53A Almkerk	4286EC53A	rundvee	80	A	0,848	94	498	498	349	463	35	7%	2087	nee
Provincialeweg Noord 62 Almkerk	4286EC62	paarden	13	Agv	0,537	24	53	53	37	53	0	0%	2378	nee
Gantelweg 20 Almkerk	4286EH20	gemengd	15	Agv	0,339	44	223	223	156	223	0	0%	1635	nee
Bloemweg 13 Almkerk	4286EJ13	gemengd	11	Agv	0,800	14	250	250	175	217	33	13%	2364	nee
Bloemweg 7 Almkerk	4286EJ7	rundvee	56	Agv	0,419	134	350	350	245	326	24	7%	2294	nee
Bloemweg 9 Almkerk	4286EJ9	gemengd	75	Agv	0,969	77	1821	1820	1274	1503	318	17%	2363	nee
Uppelse Hoek 25 Almkerk	4286EM25	pluimvee	219	Aiv	2,256	97	7431	7431	5202	672	6759	91%	3010	nee
Uppelse Hoek 28 Almkerk	4286EM28	pluimvee	166	Aiv	1,599	104	9257	9257	6480	1703	7554	82%	3164	nee
Zandwijk 6 Almkerk	4286LD6	rundvee	25	A	0,636	39	553	553	387	553	0	0%	2804	nee
Almweg 1B Almkerk	4286LG1B	schapen	1	Agv	0,654	2	10	10	7	10	0	0%	2531	nee
Almweg 5 Almkerk	4286LG5	rundvee	68	Agv	0,853	80	782	742	519	387	395	51%	2584	nee
Provincialeweg Zuid 31 Almkerk	4286LJ31	rundvee	95	Agv	0,793	120	1059	1059	741	557	502	47%	1089	nee
Broekgraaf 10 Almkerk	4286LW10	rundvee	95	Agv	1,198	79	1047	1047	733	521	526	50%	622	nee
Broekgraaf 10A Almkerk	4286LW10A	gemengd	72	Agv	1,645	44	1355	1355	948	1205	150	11%	372	nee
Broekgraaf 2 Almkerk	4286LW2	rundvee	269	Agv	1,473	183	2510	2510	1757	1530	980	39%	1408	nee
Broekgraaf 3 Almkerk	4286LW3	rundvee	57	Agv	0,936	61	632	632	442	332	300	47%	1752	nee
Broekgraaf 8 Almkerk	4286LW8	rundvee	212	Agv	1,164	182	1636	1636	1145	1191	445	27%	1140	nee
Broekgraaf 8A Almkerk	4286LW8A	rundvee	88	Agv	0,843	104	1004	952	666	491	513	51%	1367	nee
Midgraaf 11 Almkerk	4286LZ11	rundvee	140	Agv	1,149	122	1657	1579	1105	891	766	46%	1252	nee
Midgraaf 15 Almkerk	4286LZ15	rundvee	47	Agv	0,953	49	637	613	429	174	463	73%	588	nee
Midgraaf 17 Almkerk	4286LZ17	rundvee	104	Agv	0,978	106	1185	1185	830	645	540	46%	401	nee
Midgraaf 18 Almkerk	4286LZ18	rundvee	280	Agv	1,350	207	2937	2937	2056	1690	1247	42%	927	nee
Midgraaf 19 Almkerk	4286LZ19	paarden	73	Aph	1,508	48	272	272	190	272	0	0%	134	nee

Midgraaf 20 Almkerk	4286LZ20	rundvee	77	Agv	0,865	89	913	869	608	479	434	48%	1308	nee
Midgraaf 22 Almkerk	4286LZ22	rundvee	96	Agv	0,954	101	1051	1051	736	625	426	41%	1635	nee
Midgraaf 26 Almkerk	4286LZ26	rundvee	70	Agv	1,355	52	794	794	556	418	376	47%	328	nee
Midgraaf 5 Almkerk	4286LZ5	pluimvee	18	A	1,086	17	2205	875	613	175	2030	92%	653	nee
Midgraaf 7A Almkerk	4286LZ7A	rundvee	107	Agv	1,353	79	1186	1186	830	586	600	51%	827	nee
Midgraaf 9 Almkerk	4286LZ9	rundvee	170	Agv	0,906	188	1541	1541	1079	936	605	39%	1727	nee
Waardhuizen 4 Waardhuizen	4287LS4	rundvee	68	Agv	1,121	61	750	750	525	374	376	50%	1288	nee
Waardhuizenseweg 13A Waardhuizen	4287LT13A	rundvee	90	Agv	0,923	98	1101	1055	739	651	450	41%	1277	nee
Uitwijksestraat 11 Uitwijk	4288JB11	rundvee	204	Agv	3,378	60	2436	2324	1627	1330	1106	45%	1612	nee
Hoefpad 13 Uitwijk	4288JJ13	rundvee	435	Agv	1,607	271	5364	5132	3592	2591	2773	52%	1510	nee
Poortweg 7 Uitwijk	4288JL7	pluimvee	145	Aiv	1,500	97	2336	2336	1635	449	1887	81%	2117	nee
Almkerkseweg 10 Woudrichem	4285WZ10	pluimvee	182	Aiv	1,442	126	4294	4294	3006	1283	3011	70%	3248	nee

A= agrarisch
gv = grondgebonden veehouderij
iv = intensieve veehouderij
ph = paardenhouderij
ge = geitenhouderij

Buiten BP, apart BP

Industrieweg 1A Giessen	4283GX1A	rundvee	40 buiten	-1,000	0	439	415	291	202				1425	nee
Giessensesteeg 12A Giessen	4283HP12A	paarden	12 W	-1,000	0	40	40	28	40				1249	nee
Maasdijk 51 Rijswijk	4284VC51	rundvee	8 W	-1,000	0	132	132	92	132				454	nee
Veldweg 23B Rijswijk	4284VR23B	schapen	2 W	-1,000	0	21	21	15	21				1008	nee
Oudendijk 92 Woudrichem	4285WL92	rundvee	84 n.a. gewijzigc	-1,000	0	903	903	632	408				2639	nee
Oudbroek 3 Woudrichem	4285WP3	rundvee	46 W	-1,000	0	639	639	447	639				3102	nee
De Roef 4 Woudrichem	4285WR4	rundvee	78 buiten	-1,000	0	844	844	591	319				3564	nee
Bloemweg 4 Almkerk	4286EJ4	rundvee	66 B	-1,000	0	715	671	470	281				2457	nee
Nieuwe Steeg 1 Almkerk	4286EP1	paarden	7 B	-1,000	0	25	25	18	25				2570	nee
Hoekje 7 Almkerk	4286LN7	rundvee	109 Sgolf	-1,000	0	1576	1544	1081	1260				2020	nee
Hillsesteeg 1 Almkerk	4286LT1	kalveren	23 apart	-1,000	0	742	742	519	742				899	nee
Duijlweg 4 Almkerk	4286LX4	rundvee	431 apart	-1,000	0	3391	3391	2374	2832				720	nee
Waardhuizen 56 Waardhuizen	4287LS56	paarden	18 buiten	-1,000	0	49	49	34	49				921	nee
Uitwijksdijkje 7 Uitwijk	4288JC7	rundvee	47 buiten	-1,000	0	380	380	266	363				2117	nee
Jan Spieringweg 23 Woudrichem	4285WN23	paarden	6 W	-1,000	0	91	72	50	62				2681	nee